PİR SULTAN ABDAL

(16. yy.)

Derleyen:
Semiramis Kanbak

İÇİNDEKİLER

PİR SULTAN ABDAL KİMDİR? - 4

ŞİİRLERİ

Âdem oğlu şu dünyaya gelince - 5
Arzulayıp sana geldim - 6
Beni görüp yönün öte döndürme (Sendedir sende) - 7
Bir bülbülcük konmuş dağlar başına - 8
Bir güzelin aşıkıyım ağalar - 9
Bir nefescik söyleyelim - 10
Bülbül olsam varsam gelsem - 11
Gel benim sarı tanburam - 13
Gelin canlar bir olalım - 14
Gelmiş iken bir habercik sorayım (Yıldız Dağı) - 15
Güzel aşık cevrimizi (Demedim mi) - 16
Hızır Paşa bizi berdar etmeden - 18
Karşıda görünen ne güzel yayla (Şah'a giderim) - 19
Koyun beni Hak aşkına yanayım (Dönen dönsün) - 20
Kul olayım kalem tutan eline (Sivas ellerinde..) - 21
Seyyah olup şu alemi gezerim - 22
Sordum sarı çiğdeme - 23
Şu kanlı zalimin ettiği işler - 25
Şu karşı yaylada göç katar katar - 25
Şu yalan dünyaya geldim geleli - 27
Uyur idik uyardılar - 28
Yürü bire yalan dünya - 29

ONUN İÇİN

Ozan ata Pir Sultan'a - 30
Pir Sultan Abdal - 33
Pir Sultan Apdal - 34
Pir Sultan ölür ölür dirilir - 34

ONA DAİR

Pir Sultan üzerine - 39
Şair Pir Sultan - 44

PİR SULTAN ABDAL KİMDİR?

"Pir Sultan Abdal'ım can göğe ağmaz
Hak'tan emr olmazsa irahmet yağmaz
Şu illerin taşı hiç bana değmez
İlle dostun gülü yaralar beni."

Aleviler tarafından yedi büyük şairin biri sayılan Pir Sultan Abdal,

Magrıptan çıkar görünü görünü
Kimse bilmez evliyanın sırrını
Koca Haydar şâh-ı cihân torunu
Ali nesli güzel imam geliyor

dörtlüğünde de belirttiği gibi Şeyh Haydar'ın torunu ve Şah İsmail'in oğlu Şah Tahmasb zamanında yaşamıştır. Tahmasb, 1524 - 1576 da saltanat sürdüğünden Pir Sultan'ın ölümü de bu yıllar arasındadır.

Hayatı hakkında bilgimiz pek azdır. Yalnız birçok şiirlerinden çıkardığımız tek sonuç, onun, Safaviler adına ve Osmanoğulları aleyhine bir isyan tertip ederek mağlup olması ve Hızır Paşa adlı bir Osmanlı veziri tarafından Sivas'ta astırılmasıdır.

Not: Abdülbâki Gölpınarlı'nın Pir Sultan Abdal adlı kitabından alınmıştır.

ŞİİRLERİ

ÂDEM OĞLU ŞU DÜNYAYA GELİNCE

Adem oğlu şu dünyaya gelince
Yeni açmış güle benzer misali
Anasından doğup kırkı çıkınca
Kalaylanmış tasa benzer misali

Mushaf alıp hocasına varınca
Destur alup mektebinden dönünce
On yaşından on beşine girince
Yen'aşlama fidan olmuş misali

Yirmisinde kara sakal getiri
Otuzunda bağdaş kurmuş oturu
Kırk yaşında da sohbetler yetiri
Önü bendli göle benzer misali

Ellisinde kara sakal bozarı
Altmışında o da Hakkın nazarı
Kalbi dıkızlanır, aklı azalı
İçi çürük koza benzer misali

Yetmişinde deve gibi muzular
Sekseninde ilik, kemik sızılar
Doksanında yol göründü gaziler
Gazel olmuş güle benzer misali

PİR SULTAN'ım bunu böyle buyurdu
Müminleri Hak kendisi kayırdı
Yüz yaşında talan geldi savurdu
Uçup gider kuşa benzer misali

Pir Sultan Abdal, Bütün Şiirleri, S. 378-379

ARZULAYIP SANA GELDİM

Arzulayıp sana geldim
Pirim Hacı Bektaş Veli
Eşiğine yüz sürdüm
Pirim Hacı Bektaş Veli.

Güvercin donunda oturur
Taşlar şehadet getirir
Cümle çiğleri pişirir
Pirim Hacı Bektaş Veli

Bahçede gördüm gülünü
Erenler sürdü demini
İmam Rıza'nın torunu
Pirim Hacı Bektaş Veli

Balım Sultan er koçağı
Keser kılıncı bıçağı
Oldur erenler çiçeği

Pirim Hacı Bektaş Veli

Pir elinden dolu içtim
Erenler demine düştüm
Ak cenneti gördüm coştum
Pirim Hacı Bektaş Veli

Kırkbudak'ta şem'a yanar
Abdalları semâ döner
Dolusundan içen kanar
Pirim Hacı Bektaş Veli

Pir Sultan'ım gerçek veli
Geçmem ben şunlardan beli
Doksan bin Horasan eri
Başı Hacı Bektaş Veli.

Alevi Bektaşi Şiirleri Antolojisi Cilt 2, S. 201

BENİ GÖRÜP YÖNÜN ÖTE DÖNDÜRME

(SENDEDİR SENDE)

Beni görüp yönün öte döndürme
Yine gitmez meylim sendedir sende
Yıkıp hilâl kaşlarını indirme
Günah sende değil bendedir bende

Şeker vardır dudağında dilinde
Arzumanım kaldı gonca gülünde
Sen bir padişahsın hükmün elinde
Senin ile dâvam sendedir sende

Sensiz çıkıp yaylaları yaylamam
Engeller içinde sırrın söylemem
Çok günah işledim inkâr eylemem
ik'ellerim kızıl kandadır kanda

Nice beyler ile gezdim yoruldum
Kan bulanık aktım aktım duruldum
Sencileyin çok güzele sarıldım
Dahi senin sevgin candadır canda

Pir Sultan Abdal'ım böyle deyiptir
Aşıklar güzeli sevegeliptir
Bir güzel sevmeyle kanlı m'oluptur
Kellem terkidedir yandadır yanda

Pir Sultan Abdal, Abdülbaki Gölpınarlı, S. 119-120

BİR BÜLBÜLCÜK KONMUŞ DAĞLAR BAŞINA

Bir bülbülcük konmuş dağlar başına
Sal Allahım sal sılama varayım
Şahin yuva yapar kendi başına

Sal Allahım sal sılama varayım

Bizim evlerimiz dağdan ötedir
Hasım kavim bize ana atadır
Yad illerde kalmak kula hatadır
Sal Allahım sal sılama varayım

Ekili yaylalar nasıl basayım
Üzerine birkaç kurban keseyim
Bu iş Hak'tan geldi kime küseyim
Sal Allahım sal sılama varayım

Atlarımız yemin yedi silindi
İki kardaş karşı karşı salındı
Ciğerciğim delik delik delindi
Sal Allahım sal sılama varayım

Pir Sultan Abdal'ım bâki değildir
Tuz ekmek her âşık hakkı değildir
Bu dünya kimseye baki değildir
Sal Allahım sal sılama varayım

Pir Sultan Abdal, Sabahattin Eyuboğlu, S. 119

BİR GÜZELİN AŞIKIYIM AĞALAR

Bir güzelin aşıkıyım ağalar
Onun için taşa tutar el beni

Gündüz hayalimde gece düşümde
Kumdan kuma savuruyor yel beni

Reyhanını devşir devşir dest'eyle
Ben deliyim öğüt verip pest eyle
Düşmanımı il yanında dost eyle
Bir gececik mihman eyle sar beni

Ak gül olsam al yanağa sokulsam
Gülâb olsam ak yüzüne saçılsam
Kölen olsam pazarlarda satılsam
Kölem deyü ak sinene al beni

Pir Sultan Abdal'ım gamzeli oktur
Hezaran sinende yaralar çoktur
Benim senden özge sevdiğim yoktur
İnanmazsan ol Allaha sal beni

Pir Sultan Abdal, Abdülbâki Gölpınarlı, S. 93-94

BİR NEFESCİK SÖYLEYELİM

Bir nefescik söyleyelim
Dinlemezsen n'eyliyelim
Aşk deryasın boylayalım
Ummana dalmağa geldim

Aşk harmanında kavruldum
Hem elendim hem yoğruldum
Kazana girdim kavruldum
Meydana yenmeğe geldim

Ben Hakkın ednâ kuluyum
Kem damarlardan beriyim
Ayn-ı cem'in bülbülüyüm
Meydana ötmeğe geldim

Ben Hak ile oldum aşna
Kalmadı gönlümda nesne
Pervâneyim âteşine
Şem'ine yanmağa geldim

Pir Sultan'ım yer yüzünde
Var mıdır noksan sözümde
Eksiğim kendi özümde
Dârına durmağa geldim

Pir Sultan Abdal, Abdülbaki Gölpınarlı, S. 84-85

BÜLBÜL OLSAM VARSAM GELSEM

Bülbül olsam varsam gelsem
Hakkın divanına dursam
Ben bir yanıl alma olsam

Dalında bitsem ne dersin

Sen bir yanıl alma olsan
Dalımda bitmeye gelsen
Ben bir gümüş çövmen olsam
Çeksem indirsem ne dersin

Sen bir gümüş çövmen olsan
Çekip indirmeye gelsen
Ben bir avuç darı olsam
Yere saçılsam ne dersin.

Sen bir avuç darı olsan
Yere saçılmaya gelsen
Ben bir güzel keklik olsam
Bir bir toplasam ne dersin

Sen bir güzel keklik olsan
Bir bir toplamaya gelsen
Ben bir yavru şahan olsam
Kapsam kaldırsam ne dersin

Sen bir sulu sepken olsan
Kanadım kırmaya gelsen
Ben bir deli poyraz olsam
Tepsem dağıtsam ne dersin

Sen bir deli poyraz olsan

Yoluma yatmaya gelsen
Ben bir Azırail olsam
Canın alsam sen ne dersin

Sen bir Azırail olsan
Canımı almaya gelsen
Ben bir cennetlik kul olsam
Cennete girsem ne dersin

Sen bir cennetlik kul olsan
Cennete girmeye gelsen
Pir Sultan üstadın bulsa
Bilece girsek ne dersin

Pir Sultan Abdal, Abdülbaki Gölpınarlı, S. 65-66

GEL BENİM SARI TAMBURAM

Gel benim sarı tanburam
Sen ne için inilersin
İçim oyuk derdim büyük
Ben anınçin inilerim

Koluma taktılar teli
Söyletirler bin bir dili
Oldum ayn-ı cem bülbülü
Ben anınçin inilerim

Koluma taktılar perde
Uğrattılar bin bir derde
Kim konar kim göçer burda
Ben anınçin inilerim

Göğsüme tahta döşerler
Durmayıp beni okşarlar
Vurdukça bağrım deşerler
Ben anınçin inilerim

Gel benim sarı tanburam
Dizler üstünde yatıram
Yine kırıldı hâtıram
Ben anınçin inilerim

Sarı tanburadır adım
Göklere ağar feryadım
Pir Sultanımdır üstadım
Ben anınçin inilerim.

Pir Sultan Abdal, Sabahattin Eyuboğlu, S. 126

GELİN CANLAR BİR OLALIM

Gelin canlar bir olalım
Münkire kılıç çalalım
Hüseyn'in kanın alalım

Tevekkeltü taâlallah

Özü öze bağlıyalım
Sular gibi çağlıyalım
Bir yürüyüş eyliyelim
Tevekkeltü taâlallah

Pir Sultan'ım geldi cûşa
Münkirlerin aklı şaşa
Takdir olan gelir başa
Tevekkeltü taâlallah

Pir Sultan Abdal, Abdülbaki Gölpınarlı, S. 37

GELMİŞ İKEN BİR HABERCİK SORAYIM

(YILDIZ DAĞI)

Gelmiş iken bir habercik sorayım
Niçin gitmez Yıldız Dağı dumanın
Gerçek erenlere yüzler süreyim
Niçin gitmez Yıldız Dağı dumanın

Alçağında al kırmızı taşın var
Yükseğinde turnaların sesi var
Ben de bilmem ne talihsiz başın var
Niçin gitmez Yıldız Dağı dumanın

Benim Şah'ım al kırmızı bürünür
Dost yüzün görmeyen düşman bilinir
Yücesinden Şah'ın ili görünür
Niçin gitmez Yıldız Dağı dumanın

El ettiler turnalara kazlara
Dağlar yeşillendi döndü yazlara
Çiğdemler takınsın söylen kızlara
Niçin gitmez Yıldız Dağı dumanın

Şah'ın bahçesinde gonca gül biter
Anda garip garip bülbüller öter
Bunda ayrılık var ölümden beter
Niçin gitmez Yıldız Dağı dumanın

Ben de bildim şu dağların şahısın
Gerçek erenlerin nazargahısın
ABDAL PIR SULTAN'ın seyrangâhısın
Niçin gitmez Yıldız Dağı dumanın

Pir Sultan Abdal, Bütün Şiirleri, S. 295-296

GÜZEL AŞIK CEVRİMİZİ

(DEMEDİM Mİ)

Güzel aşık cevrimizi
Çekemezsin demedim mi

Bu bir rıza lokmasıdır
Yiyemezsin demedim mi

Yemeyenler kalır naçar
Gözlerinden kanlar saçar
Bu bir demdir gelir geçer
Duyamazsın demedim mi

Bu dervişlik bir dilektir
Bilene büyük örnektir
Yensiz yakasız gömlektir
Giyemezsin demedim mi

Erelim Ali sırrına
Çıkalım meydan yerine
Can ü başı Hak yoluna
Koyamazsın demedim mi

Aşıklar harabât olur
Hak yanında kıymetl'olur
Muhabbet candan tatl'olur
Doyamazsın demedim mi

Pir Sultan Abdal şâhımız
Hakk'a ulaşır râhımız
Onik'imam katarımız
Uyamazsın demedim mi

Pir Sultan Abdal, Abdülbaki Gölpınarlı, S. 73-74

HIZIR PAŞA BİZİ BERDAR ETMEDEN

Hızır Paşa bizi berdar etmeden
Açılın kapılar Şah'a gidelim
Siyaset günleri gelip yetmeden
Açılın kapılar Şah'a gidelim

Gönül çıkmak ister Şah'ın köşküne
Can boyanmak ister Ali müşküne
Pirim Ali On ik'imam aşkına
Açılın kapılar Şah'a gidelim

Her nereye gitsem yolum dumandır
Bizi böyle kılan ahd ü amandır
Zincir boynum sıktı hayli zamandır
Açılın kapılar Şah'a gidelim

Yaz selleri gibi akar çağlarım
Hançer aldım ciğerciğim dağlarım
Garip kaldım şu arada ağlarım
Açılın kapılar Şah'a gidelim

Ilgın ılgın eser seher yelleri
Yare selam eylen Urum erleri
Bize peyik geldi Şah bülbülleri
Açılın kapılar Şah'a gidelim

Pir Sultan'ım eyder mürvetli Şahım

Yaram baş verdi sızlar ciğergâhım
Arşa direk direk olmuştur ahım
Açılın kapılar Şah'a gidelim

Pir Sultan Abdal, Abdülbaki Gölpınarlı, S. 23-24

KARŞIDA GÖRÜNEN NE GÜZEL YAYLA

(ŞAH'A GİDERİM)

Karşıdan görünen ne güzel yayla
Bir dem süremedim giderim böyle
Ala gözlü pirim sen himmet eyle
Ben de bu yayladan Şah'a giderim

Eğer göverüben bostan olursam
Şu halkın diline destan olursam
Kara toprak senden üstün olursam
Ben de bu yayladan Şah'a giderim

Bir bölük turnaya sökün dediler
Yürekteki derdi dökün dediler
Yayladan ötesi yakın dediler
Ben de bu yayladan Şah'a giderim

Dost elinden dolu içmiş deliyim
Üstü kan köpüklü meşe seliyim
Ben bir yol oğluyum yol sefiliyim

Ben de bu yayladan Şah'a giderim

Alınmış abdestim aldırırlarsa
Kılınmış namazın kıldırırlarsa
Sizde Şah deyeni öldürürlerse
Ben de bu yayladan Şah'a giderim

Pir Sultan Abdal'ım dünya durulmaz
Gitti giden ömür geri dönülmez
Gözlerim de Şah yolundan ayrılmaz
Ben de bu yayladan Şah'a giderim

Pir Sultan Abdal, Abdülbaki Gölpınarlı, S. 27-28

KOYUN BENİ HAK AŞKINA YANAYIM

(DÖNEN DÖNSÜN)

Koyun beni Hak aşkına yanayım
Dönen dönsün ben dönmezem pirimden
Pirimden dönüp mahrum mu kalayım
Dönen dönsün ben dönmezem pirimden

Benim pirim gayet ulu kişidir
Yediler ulusu, Kırklar eşidir
On İki İmamın, server başıdır
Dönen dönsün ben dönmezem pirimden

Kadılar, müftüler fetva yazarsa
İşte kement, işte boynum asarsa
İşte hançer, işte kellem keserse
Dönen dönsün ben dönmezem pirimden

Ulu mahşer olur divan kurulur
Suçlu suçsuz gelir anda derilir
Piri olmayanlar anda bilinir
Dönen dönsün ben dönmezem pirimden

PiR SULTAN'ım arşa çıkar ünümüz
O da bizim ulumuzdur pirimiz
Hakka teslim olsun garip canımız
Dönen dönsün ben dönmezem pirimden

Pir Sultan Abdal, Bütün Şiirleri, S. 157-158

KUL OLAYIM KALEM TUTAN ELİNE

(SİVAS ELLERİNDE SAZIM ÇALINIR)

Kul olayım kalem tutan eline
Kâtip ahvalimi Şah'a böyle yaz
Şekerler ezeyim şirin diline
Kâtip ahvalimi Şah'a böyle yaz

Allahı seversen kâtip böyle yaz
Dünü gün ol Şaha eylerim niyaz

Umarım yıkılsın şu kanlı Sivas
Kâtip ahvalimi Şah'a böyle yaz

Sivas illerinde zilim çalınır
Çamlı beller bölük bölük bölünür
Ben dosttan ayrıldım bağrım delinir
Kâtip ahvalimi Şah'a böyle yaz

Münafıkın her dediği oluyor
Gül benzimiz sararıban soluyor
Gidi Mervan şad oluban gülüyor
Kâtip ahvalimi Şah'a böyle yaz

Pir Sultan Abdal'ım Hey Hızır Paşa
Gör ki neler gelir sağ olan başa
Hasret koydu bizi kavim kardaşa
Kâtip ahvalimi Şah'a böyle yaz

Pir Sultan Abdal, Abdülbaki Gölpınarlı, S. 25-26

SEYYAH OLUP ŞU ALEMİ GEZERİM

Seyyah olup şu alemi gezerim
Bir dost bulamadım gün akşam oldu
Kendi efkârımca okur yazarım
Bir dost bulamadım gün akşam oldu

İki elim kalkmaz oldu dizimden,
Bilmem amelimden, bilmem özümden
Akıttım kanlı yaş iki gözümden
Bir dost bulamadım gün akşam oldu

Yine boralandı dağların başı
Akıttım gözümden kan ile yaşı
Emaneti alır ol veren kişi
Bir dost bulamadım gün akşam oldu

Bozuk şu cihanın pergeri bozuk
Yazıktır şu geçen ömüre yazık
Tükendi daneler kalmadı azık
Bir dost bulamadım gün akşam oldu

PIR SULTAN'ım eydür ummana dalam
Gidenler gelmedi bir haber alam
Abdal oldum çullar geydim bir zaman
Bir dost bulamadım gün akşam oldu (*)

(*) Başka yerde bağlaması "Bir dost bulamadım tez akşam oldu"dur.

Pir Sultan Abdal, Bütün Şiirleri, S. 341-342

SORDUM SARI ÇİĞDEME

Sordum sarı çiğdeme

Sen nerede kışlarsın
Ne sorersın be derviş
Yer altında kışlarım

Sordum sarı çiğdeme
Yer altında ne yersin
Ne sorarsın be derviş
Kudret lokması yerim

Sordum sarı çiğdeme
Senin benzin ne sarı
Ne sorarsın be derviş
Hak korkusu çekerim

Sordum sarı çiğdeme
Ana baban var mıdır
Ne sorarsın be derviş
Anam yer babam yağmur

Sordum sarı çiğdeme
Asâcığı elinde
Hak kelâmı dilinde
Çiğdemde dervişlik var

Pir Sultan'ım erlerle
Yüzü dolu nurlarla
Ak sakallı pirlerle
Çiğdemde dervişlik var.

Pir Sultan Abdal, Sabahattin Eyuboğlu, S. 118

ŞU KANLI ZALİMİN ETTİĞİ İŞLER

Şu kanlı zâlimin ettiği işler
Garip bülbül gibi zâreler beni
Yağmur gibi yağar başıma taşlar
Dostun bir fiskesi paralar beni

Dar günümde dost düşmanım bell'oldu
On derdim var ise şimdi ell'oldu
Ecel fermanı boynuma takıldı
Gerek asa gerek vuralar beni

Pir Sultan Abdal'ım can göğe ağmaz
Hak'tan emr olmazsa irahmet yağmaz
Şu illerin taşı hiç bana değmez
İlle dostun gülü yaralar beni.

Pir Sultan Abdal, Abdülbâki Gölpınarlı, S. 32-33

ŞU KARŞI YAYLADA GÖÇ KATAR KATAR

Şu karşı yaylada göç katar katar
Bir güzel sevdası serimde tüter
Bu ayrılık bana ölümden beter

Geçti dost kervanı eğleme beni

Şu benim sevdiğim başta oturur
Bir güzelin derdi beni bitirir
Bu ayrılık bana zulüm getirir
Geçti dost kervanı eğleme beni

Ben gidersem Sunam bana ağlama
Ciğerimi aşk oduna dağlama
Benden başkasına meyil bağlama
Geçti dost kervanı eğleme beni

Gider isem bu il sana yurt olsun
Munafıklar aramıza kurt olsun
Ben ölürsem yüreğine dert olsun
Geçti dost kervanı eğleme beni

PİR SULTAN ABDAL'ım dağlar aşalım
Aşalım da dost iline düşelim
Çok nimetin yedim hefallaşahm
Geçti dost kervanı eğleme beni (1)

(1) İ. Aslanoğlu derlemesi

Pir Sultan Abdal, Bütün Şiirleri, S. 216-217

ŞU YALAN DÜNYAYA GELDİM GELELİ

Şu yalan dünyaya geldim geleli
Özge elden özge yar bulamadım
Yaralandım al kanlara bulandım
Elimin kanını yur bulamadım

Güzel olan neyler altın akçayı
Arif olan düzer türlü bohçayı
Vücudumda seyreyledim bahçeyi
Dosta el değmedik nar bulamadım

Dostun zülüfleri deste deste
Erenler Hak için oturmuş posta
Bir zaman sağ gezdim bir zaman hasta
Hasta halin nedir der bulamadım

Felek benim kırdı kolum kanadım
Baykuş gibi viranlarda tünedim
Bu gün üç güzelin nabzın sınadım
Can feda yoluna der bulamadım

Felek benim kurulu yayımı basdın
Her köşe başında yolumu kesdin
Keskin kadeh ile dolumdan içtin
Yandı yüreciğim kar bulamadım

PİR SULTAN ABDAL'ım dağlar ben olsam
Dağlarda biten laleler ben olsam
Alem çiçek olsa, arı ben olsam
Dost elinden tatlı bal bulamadım.

Pir Sultan Abdal, Bütün Şiirleri, S. 277-278

UYUR İDİK UYARDILAR

Uyur idik uyardılar
Diriye saydılar bizi
Koyun olduk ses anladık
Sürüye saydılar bizi

Halimizi hal eyledik
Yolumuzu yol eyledik
Her çiçekten bal eyledik
Arıya saydılar bizi

Hak divanına dizildik
Aşk defterine yazıldık
Bal olduk şerbet ezildik
Doluya saydılar bizi

Pir Sultan Abdal'ım şunda
Çok keramet var insanda

O cihanda bu cihanda
Ali'ye saydılar bizi.

Pir Sultan Abdal, Sabahattin Eyuboğlu, S. 109

YÜRÜ BİRE YALAN DÜNYA

Yürü bire yalan dünya
Yalan dünya değil misin
Hasan ile Hüseyin'i
Alan dünya değil misin

Ali bindi Düldül ata
Can dayanmaz bu fırkata
Boz kurt ile kıyamete
Kalan dünya değil misin

Tanrı'nın arslanın alıp
Düldül'ü dağlara salıp
Yedi kere ıssız kalıp
Dolan dünya değil misin

Bak şu kışa bak şu güze
Ciğer kebap oldu köze
Muhammed'i bir top beze
Saran dünya değil misin

Pir Sultan'ım ne yatarsın
Kurmuş çarhını dönersin
Ne konarsın ne göçersin
Kalan dünya değil misin

Pir Sultan Abdal, Sabahattin Eyuboğlu, S. 139

ONUN İÇİN

OZAN ATA PİR SULTAN'A

Bir suskunluk yörede, bir donuk kül bakış
Dersin otağ basılmış
Salkı gelmiş sanki Sivas ilinden
Pir Sultan asılmış.

Saygı sana Pir Sultan, ozan ata
Kırıldı çarkı Hızır Paşa’nın
Kirli elleriyle senin o gül boynuna
Yağlı ilmik dolayanın.
Güvendiği Padişah da, o mum suratlı
Yeşil, küflü karanlıklar kanlısı
Yıkıldı tekmesiyle yiğit Mustafa'nın
O genç devrim dalı, o halk yanlısı.

Sen bir yol oğluydun Pir Sultan, ozan ata
Üstü kan köpüklü meşe seli
Bir edip canları hamle kıldın, kırmaya
Yoksul lokmasını çalan elleri.
Ve koca mangal bir yürekle
İnancın bükülmez o çelik onurunda
Verdin kelleni.
Öğrenek belleyip bizler de bunu
Uyur iken uyandık, diriye saydırdık kendimizi.
Ve işte bundan bugün, yıkanır kan göleğinde
Yürekler, biçilen gök ekin örneği.

Ve sen ozan ata, akardın hep coşkun
Sana da Banaz'da Pir Sultan derlerdi.
Kimse seni kem kişi bellemez bizde.
Öylesine yakınsın ki içimize
En uzaklığında sanki dün oldun.
Ve kavganın o soy damarını tuttuğundan
Ve ezilenden, ve emekten yana olduğundan
Yarıp yıldız ışığında çağlar gecesin
Kara topraktan üstün oldun.

Ve de duy Pir Sultan, ozan ata
Anadolu bildiğin Anadolu
Derdi çoktur, hangisini yazayım?
Gâvur gölgesi şimdi koyağında, dağında
Sömürgen kemik dişler demirde, yeryağında
Toprak işleyene düşmez, meyveyi üreten yemez
Köylerden ileteceklerdi çok şeyler ama

Yarıdan çoğu okuma yazma bilmez...
Sorma onun için bu neyin nesi
Yine tazelenir yürek yaresi.

Yaban ayaklar otlakların çiğnedi
Gayrı Yıldız dağı yaylanmaz.
Budur senden gelen yolun töresi
Vuruşulur sonuna dek
Çıkıp ele karşı ağlanmaz.

İşte iletti böyle durumu sana, yazman
Kul olduğun kalem tutan eline
Eksikliği çoktur o da biliyor
Kabul eyle gel sen onu eksikliğiyle.

Bir suskunluk yörede, bir donuk kül bakış
Dersin otağ basılmış
Salkı gelmiş sanki Sivas ilinden
Pir Sultan asılmış.

TAHSİN SARAÇ
(1930 - 1989)

Tahsin Saraç, Toplu Şiirler, S. 66-68

PİR SULTAN ABDAL

Yüce karanlıkla göl avundu mu
Kocaman yıldızlar gelip kondu mu
Parlamalarından kuşlar yandı mı
Durur gökyüzü Pir Sultan Abdal.

Sevgi üzre gönül yorgun olur da
Duymaz kekikleri ovada kırda
Taşa vurmuş işte kanamış burda
Bir koyun dizi Pir Sultan Abdal.

Yükseğe çıkar iz, ergeç yolundur
Eğri bıçak düzden daha yalındır
Senin ellerindir senin dilindir
Sazlarda yazı Pir Sultan Abdal.

Hey, yonca yoncaydım yoldular beni
Hey, harman harmandım çaldılar beni
Hey, ölü ölüyken buldular beni
Hey, dağın gözü Pir Sultan Abdal.

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA

(1914 - 2008)

Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi
Eylül 1972, S: 252, S. 476

PİR SULTAN APDAL

Bir karanlık gecedir
Yağmadır yıldızları
Kalkan toza dumana
Karanlık kıyı Sıvas

Yanar darağacı
Pir Sultan Apdal'ın
Kıyıda yalaz yalaz
Deniz feneri tıpkı

Sorun ölmek midir ki
Sönmektir Dede Sultan
Uzat elini bize
Karanlıklar'dan geçir.

NECATİ CUMALI

(1921 - 2001)

Bütün Şiirleri 1, S. 38

PİR SULTAN ÖLÜR ÖLÜR DİRİLİR

İlkyaz da kirlendi 12 Mart'la
Bulandı Binboğaların Torosların
Kabaran ırmakları

Geçerken yanlarından
Boşalmış köylerin
Tutuldu dilleri
Yeşermedi dal
Açmadı kardelenler

Art arda kaydı gecede
Düşen yıldızlar

Yitirdi Samanyolu güzelliğini
Issız sokaklarında kentlerin
Dolaşan
Ölümün mor gölgeleri

Bakıp dünyaya utandı
Bir hıdırellez sabahı
Deniz'in Yusuf'un Hüseyin'in
Boyunlarına geçen yağlı ip
Taş kesildi taşlar
Kahroldu darağacı

O gün bugündür dövünür
Ah çekerek dövünür
Ne ettiğini bilmeyen Gemerek
Çırpınır boşluğunda
Bir uzatmalı çavuş
Çınladıkça koyaklarda
Sinan'ın adı

Nurhak Dağları kendine küskün

Daha avuçlarımızdayken
Ellerinin sıcaklığı
Küllenmemişken yüreklerde
Acının koru
Açmadan pencerelerde
Kına çiçekleri
Tutuldu yollar
Kuşattı umutları düşleri
12 Eylül

12 Eylül evleri ıssız koyan
Ölümün kızgın soluğu
Gelincikleri çiğneyen postal
Bir vuruşta
Kanadını kıran meri kekliğin
12 Eylül
Soğuk duvarlar işkence çığlık
Yırtılan gökyüzü kırılan kemik
Kanayan zaman yiten gençlik
Hâlâ üstümüzde gölgesi

Koltuklarında kitapları
Ders veriyor bugün de
Profösör Ümit Doğanay
Cavit Orhan Tütengil
Kurşun işlemiyor seslerine

"Özgürlük” diyor "aydınlanma" diyor
yaşamı savunan Server Tanilli
Muammer Aksoy'la Uğur Mumcu
İki kutupyıldızı göklerimizde

Bahriye Üçok'la Kemal Türkler'in
Ellerini sıkıyor Taner Kışlalı
Sımsıcak bir gülüşle
Sonsuzluğun gül bahçesinde

Kor gibi işırken zindanlarda
Suçları düşünmek olan aydınlar
Çocuk gözleriyle şaşkın bakıyor
12 Eylül'ün astığı Erdal
Turan Dursun'a Göktepe'ye Musa Anter'e
Kırık kemikleriyle doğrulup yerinden
Bağrına basıyor Erdal'ı
"Türküler'in babası İlhan Erdost
Sızlıyor yaşamın şahdamarı

Anadolu bilgesi Yunus'un
Duyuluyor her yandan
Taşları ürperten sesi

Yedikleri yoksul eti
İçtikleri kan olusar

İriş Pir Sultan diyor
Belleri bükük evler

Babaları dönmeyen bebelere
Kolay mı ninni söylemek

Kolay mı avutmak
Sevdiklerini bekleyen
Dal gibi gelinleri
Nerde dağlanan yaşamı
Emzirecek güzel meme

Bre kanlı hızır Paşa
Bre halk düşmanı hain
Bre Kurtuluşçuları
Arkadan vuran Anzavur
En ulu yargıç zaman
Yeşertir darağaçlarını
Gün gelir Pir Sultan

Pir Sultan ölür ölür dirilir.

MEHMET BAŞARAN
(1926 - 2015)

Pir Sultan Ölür Ölür Dirilir

ONA DAİR

PİR SULTAN ÜZERİNE

“Uluslar, büyük oğullarıyla soluk alır.”
Fazıl Hüsnü Dağlarca

Dünyayı süslediği günden bu yana Türk kültür ve direnme dünyasının büyük oğullarından birisi de Pir Sultan’dır. 16.yy Önasyasında birbirini kıran Osmanlı ve Safevi çatışmasının Anadolu’da bıraktığı binlerce kurbandan birsidir Pir Sultan Abdal. Başına gelecekleri bilirmişcesine :

“Kara toprak, senden üstün olursam
Ben de bu yayladan Şah’a giderim.”

demiş, ruhu ve doğallıkla düşünceleri kara düşünceleri altedip bugüne değin gelmiş, elbette ki yarınlara da

yürüyecektir.

Sislerle örtülü yaşamına eğilmeden önce bu yaşamın oluştuğu ve yayıldığı coğrafyaya da eğilmek istiyoruz.Bu yaşamın coğrafyasının odağı bugünkü Kuzey/Batı Sivas'tır. Yıldızeli'ne bağlı Banaz Köyünde yaşadığı bilinmektedir.

Ancak bu Banaz'ın, şimdiki yerinde olup olmadığı belli değildir. Köy yaşlıları bu Banaz'ın üçüncü Banaz olduğunu, ilk Banaz'ın Yıldız Dağına daha yakın olduğunu söylüyorlar.

Bir söylenceye göre de, birgün kümesinin kazları korkuya kapılarak ürküp uçmuşlar. Pir Sultan kazlarını yakalamak için peşlerinden gelmiş ve bugünkü Banaz Köyünün içindeki pınarda onları bulmuş. Pınarın görkemi kendisini büyülemiş ve o köy, o günden sonra, şimdiki yerine taşınmış.

Uşak iline bağlı Banaz ilçesinin ad benzerliğinin dışında bizim Banaz'la ilgili olup olamayacağı bilinmemektedir. Köy erenleri, atalarının oralardan geldiklerini de iddia etmektedirler.

1499 yılında Erzincan Tercan ilçesinin Sarukaya yaylağına gelmiş ve büyük umutlarla Batı Anadolu'ya kadar ilerlemiş olan 1. Şah İsmail'in, Uşak'tan geriye dönüp şimdiki Banaz'a gelmesi olasıdır.

Pir Sultan'ın yaşamını anlatırken bu coğrafya önemlidir. Köyün her yeri Pir Sultan söylencelerine bağlanmıştır. Şiirlerine ilham olan Yıldız Dağı, müsahibi Ali Baba ve çocuklarının annesi ile üzerine oturup söyleştiği, Horasan'dan asasının ucuna takıp getirdiği değirmen taşı…

Taşlara basıp giderken çarıklarının kaytanlarının çözüldüğü köyün üstündeki ince dere… Kendisinden kaldığı söylenen harap ama görkemli evi…

Pir Sultan'ın yaşam öyküsünde iki yan vardır. Bu yanlardan biri, insanın öz kültürünü, inancını, doğruluğu ve insanca yaşamayı simgeleyen kendisi; öbür yan ise bir baskıcı inancın, zorlamaların, sömürünün ve geri kafalılığın simgesi olan Hızır Paşa…. Bu iki zıt gücün tarihteki yeri incelendiğinde Gölpınarlı'ya göre :

"Pir Sultan Abdal, Alevilerce ulu sayılan yedi büyük şairden birisidir. Öbürleri Nesimi, Hatayi, Pir Sultan'ın müridi Kul Himmet, Faziletname sahibi ve Kalenderi Otman Baba postunda oturan Akyazılı mensubu Yemini 16.yy ilk yarısında Necef'te vefat eden Virani ve Kazak Abdal..

Yedi büyük Alevi ozanından biri olan Pir Sultan Abdal'ın, "öğrencisi Hızır'ın O'ndan izin alıp Paşa olması, Hızır'ın halka zulüm etmesi , yemeğini köpeklerin bile yemeyişleri, Mürşidi Pir Sultan'ı çağırtıp içinde ŞAH kelimesi geçmediği üç deyiş söylerse bıraktırabileceği, ancak Pir Sultan'ın tümü ile bu isteğin tersine deyişler söylediği, sonunda asılması ama ertesi gün darağacından inmiş göründüğü ve Sivas'ta çıkıp dört yöne doğru gittiği anlatılagelmektedir. Sanki Pir Sultan gerek zindanda, gerekse darağacında bu söylenceleri doğuran deyişler söylemiştir.

Pir Sultan, Kepçeli'de "Siyaset Meydanında" bugünkü Mezbaha Meydanı asılarak idam edildi.

Sivas'ta Aleviler, Pir Sultan'ın asıldığı yeri tarif ederlerken diyorlar ki:

“Darağacı şimdiki mezbahanın bulunduğu yere kurulmuş. Ölümünden sonra da biraz ötesine gömülmüş. Yaklaşık olarak burası mezbahanın cümle kapısının biraz ilerisi. Burası geçen yüzyıllarda sur gibi olup adına “Siyaset Meydanı” denirdi. “

“Kimi söylentilere göre mezarı Sivas’la Banaz arasındaki Karaçayır bucağında, bir kısmı da Zile’nin bir köyünde olduğunu söylüyor. Belki her ikisi de doğrudur. Çünkü aynı tapşırma ile söylenen 5 şair daha var. Onların nerede yattıklarını bilmiyoruz.” (İ.Aslanoğlu, Pir Sultan Abdallar, Erman Yayınevi, 1984)

Bugünün Anadolu Aleviliğinde Pir Sultan Abdal olabildiğince yaşamaktadır. Bu da O’nun dönemindeki Hızır Paşa’ların bugün de yaşadığını gösterir. Pir Sultan’ın neden halen bu kadar kutsal ve canlı yaşaması için Alevi düşüncesine bir göz atmak gerekiyor.

Alevi düşüncesinde kutsallık, gözün görebildiği, kulağın duyabildiği elin değebildiği, özetle beş duyunun algıladığı tüm varlıklara yöneliktir. Bu kutsallık, aklın ötesine çıktığında sarsılır. Alevi insanı, soyut kavramlardan uzaktır. Bu nedenle tarihin kimi dönemlerinde kendisine dayatılan doğa ötesi varlıklara hep uzak kalmıştır. O, kendi inancını, kendi kültüründen çıkararak yapılandırmıştır.

Bu kültür, salt etnik bir temele dayandırılamaz. Alevi inancında Göktanrı (Şaman) kültürü yanında Zerdüşt ve Buda kadar asıl ve bunlarla dönem dönem ilişkiler kurulan Hristiyanlık, Yahudilik ve İslamlık izleri de vardır.

Bu durum Aleviliğin bireyselliğini değil, evrenselliğini

gösterir. Bu yüzdendir ki, 10/11 ve 12.yüzyıllarda Batını / İsmaili adı altında bir gizlenme göstererek yaşamını sürdüren bu din, 3. yüzyılda İran ve çevresinde egemen olan, bir dönemde Asya Türklerinin de devlet dini olarak algıladıkları MANİ dinini en yakın çağrıştıran inançtır.

Mani inancı, bugün Fransa'da Pirene Dağlarının doğu yamacında Tulus kenti çevresinde; Oniki sayısının kutsallığı, karşılaşan kişilerin üçer kez öpüşmesi, insana saygı, belli tapınak yerlerinin (onlarda kilise) olmazlanışı, din adamlarının bir lokma bir hırka ile yetinmesi, ele, dile, bele bağlılık, ateşin ve ocağın kutsanması vb. olarak yaşamaktadırlar.

Onlar Fransızca konuşurken, Mani dinin yaşatan Bogomi / Gazari Bosna'lıları da kendi dillerinde Bektaşiliği yaşamaktadırlar. Bu nedenle bin yıldan fazla bir zamandan bu yana bir takım değişiklikler elbette Anadolu Aleviliğini bugünkü görünümüne getirmiştir. Gene de Alevi inancından olmayan bir kişiye de yardım edilip onun inancına saygı duyulması Alevinin sınırsız laikliğini göstermektedir.

Yaşadığımız çağda bir sivil örgütlenme kurumu olarak kurduğumuz Alevi Derneklerinin, vakıflarının tümü de bir mezhebin, bir dinin yaşatılması amacından çok, demokratik ve laik bir yaşamın, özetle çağdaş bir yaşamın yerleştirilmesi amacına yöneliktir. Gerek üyeler arasında, gerekse yönetim kurullarında Alevi kökenden olmayan kişilerin varlığı bu amacın büyük kanıtıdır.

Pir Sultan, sömürene karşı emeği, zulme karşı özgürlüğü, kulluğa karşı eşitliği, yalana karşı doğruluğu, yabancıya karşı özü simgeliyordu. Doğaldır ki, O'nun adıyla bağlı

kuruluşlar da o yoldan yürüyeceklerdir.

NEJAT BİRDOĞAN

(AŞIK CEVRİ)

Anadolu Aleviliği ve Pir Sultan Abdal,

Pir Sultan Abdal Kültür Derneği Yayınları, 1998

ŞAİR PİR SULTAN

Divan edebiyatı, İran klâsik edebiyatını taklit ederek meydana gelmiştir. Teknik ve estetik bakımından tamamiyle klişeci olan bu edebiyatta, şairin hususiyeti ve devri, kaynar gider. Herhangi bir divandan, o divanı meydana getiren şairin devrini, devrinin hususiyetlerini, olaylarını, şairin ruhi haletlerini, orijinal hüviyetini bulmak, pek güçtür. Hele dilin, arapça ve farsça kelime ve terkiplerle örülüşü, gün geçtikçe, dil sadeleştikçe ve dil bağımsızlığı davası gerçeğe çıktıkça bu edebiyatın okunamaz, anlaşılamaz bir hal almasına sebep olmuş ve ihtisas erbabının sahasına geçmesini sağlamıştır.

Buna karşılık halk edebiyatı, kuruluşundan, yani ilk metinlerine rastladığımız çağdan beri yaşayan halkın malı olarak bugüne kadar gelmiştir. Bazılarının iddiaları gibi halk edebiyatı da klişecidir. Bu doğru. Fakat bu klişelerde, (ala gözlü, kömür gözlü, şirin dilli, yahut güllerini koklamak, yaylasını yaylamak, narını, turuncunu dermek gibi) halkın icadıdır ve yaşayan dilde yaşamıştır. Yalnız bazı halk şairleri, divan şairlerinin tesiri altında kalmışlar, hatta bu yüzden, divan şiirinin klişelerini almakla kalmamışlar, aruz vezniyle semailer, divanlar da yazmışlardır. Fakat Karaca-oğlan ve Dadaloğlu gibi şairler, mümkün olduğu kadar divan şiirinin sihrine kapılmamışlar, bize halk duygusunu, halk görüşünü vermişlerdir.

Halk şiirinde ne var ki diyenler, unutuyorlar; halk şiirinde deprem var, kıtlık var, salgın var, Yemen var, uyuz ve bit var, yangın var, sıtma var, eşkiya var. Dağ var, bel var, çeşme var ve gerçek sevgiler, sarışın, yahut esmer, mavili, yahut pembeli güzeller var. Yurt var, dünya var, halk var, yaşayış var. Damat İbrahim Paşa'ya destan yapan, Yemen'e türkü yakan, Kızılırmağa, yahut Çukurova'ya hitab eden, hatta İstiklal Savaşını benimsiyen ve Atatürk'e bağlanan Türk edebiyatı, halk edebiyatıdır.

Halk şiirinin kaynağı, XIII. yüzyılın en büyük Türk şairi ve asırlar boyunca büyük şair, Yunus Emre'dir. Laik halk şiiri de, zümre şiirleri de, zahidane halk şiiri de ilhamını o bitmez tükenmez coşkun ve berrak kaynaktan almıştır.

Yunusda lâik şiirle zühdi şiirin, hatta Bektaşi - Alevi şiirinin esası vardır. Nitekim onda aruz ve hece, divan edebiyatı ve halk şiiri, haşır neşir halindedir. Ancak o, halk unsurunu üstün tutmuş, öz dili ve hece veznini daha fazla kullanmış, insani ve ileri görüşüyle geleceğe hakim olmuştur.

Yunus'tan sonra XIV - XV. yüzyılda bir yandan zühdi bir edebiyat meydana gelmiş, bir yandan da esas unsuru tasavvuf olan ve bu unsurdan hiç şaşmıyan bir tasavvufi halk edebiyatı vücut bulmuştur. Hacı Bayram ve Eşref oğluyla başlıyan bu edebiyat, XV. yüzyılda Kaygusuz Abdal vasıtasiyle tamamiyle ayrı bir hususiyet göstermiş ve ondan sonra Hatayî (Şah İsmail), onun laübali ve devrine göre sürrealist tarzını daha mazbut bir hale getirmiştir. Böylece halk edebiyatı içinden Alevi - Bektaşi edebiyatı diye ayırdedilen bir kısım belirmiştir.

Alevi - Bektaşi edebiyatı, gelenekleriyle, ifadesiyle, terimleriyle, şuh ve bazan müstehzi edasiyle, irfanı ve imaniyle gerçekten de tamamiyle orijinal bir edebiyattır. O derecede ki bir Bektaşi şiiri, bu hususiyetiyle derhal belli olur ve Alevi - Bektaşi edebiyatına mal edilen yabancı şiir, derhal reddedilebilir.

Alevi - Bektaşi edebiyatının kaynağı Yunus Emredir, kurucusu Kaygısız Abdal. Bu edebiyatı sınırlıyan ve bu sınır içinde en orijinal didaktik eserlerini sunan Hatayî'dir. Fakat bu edebiyatın en yüksek şairi, hiç tereddütsüz söyleyebiliriz ki Pir Sultan'dır. Hatta o, yalnız Alevi - Bektaşi edebiyatının değil, Türk halk edebiyatının en büyük şairlerinden biridir.

Pir Sultan, bazı şiirlerinde tamamiyle ideolojisini yayar, imanını şiir halinde sunarken bazı şiirlerinde o kadar la-dini bir hal alır ki insanı hayrette bırakır.

Şiirlerine nazaran pek o kadar bilgin olmıyan, fakat üstün kabiliyetini muhitinin tesiriyle geliştiren, küçüklüğünden beri saz çalan, aynı cemlerde bulunan, Yunus Emre'yi, Hatayî'yi ve kendinden önceki halk şairlerini bilen Pir Sultan halk şiirinin tekniğinde büyük bir kudret göstermiştir.

Şiirlerindeki duraklarda kelime bölüntülerine pek az rastlamaktayız. Divan edebiyatının tesiri de onda hemen hiç yok denecek kadar az. Dili, saf, pürüzsüz bir dil. Kullandığı yabancı kelime ve terkibler, halk diline mal olmuş kelime ve terkipler. Onda öyle eski azizlerden, onların menkıbelerinden, tasavvufun çok mistik ve metafizik telâkkilerinden bahisler de yok. O, gerçek bir aşık ve bu aşk, hemen bütün şiirlerinde reel bir tarzda görünmede. Didaktik bir mahiyet taşıyan şiirlerinde bile bu içli ve insani sevgi var. Buluşları, o kadar yeni ve söyleyişi o kadar rahat ki.

Yar elinden dolu içmiş deliyim
Üstü kan köpüklü meşe seliyim

beyti, insana çağdaş bir şair tarafından söylenmiş kadar yeni gelmede.

Göğerüben ben de bostan olursam
İllerin diline destan olursam
Kara toprak senden üstün olursam
Ben de bu yayladan şaha giderim

derken, yahut:

Gider idim ben de kendi işime
Aşkın doluları yağdı başıma
Ağu kattı benim tatlı aşıma
Ummanlara garkeyledi sel beni

dörtlüğüle bize halini anlatırken onun nasıl kıvrandığını

adeta görüyoruz.

Pir Sultan Abdal'ım kırklar yediler
Bu yolu erkânı böyle kodular
Allah verdiğini almaz dediler
Bana verdiğini aldı neyleyim

***

Sen seher yelisin diğer gelmezsin
Gelirsen de bize bâki kalmazsın
Seni uçuranlar murad almasın
Seni kim uçurdu gölünden sunam

Pir Sultan Abdal der cemâlin güzel
Aradım bulmadım bir haber yazar
Şimdi senin ismin cenneti gezer
Kalma bizim için yolundan sunam

dörtlükleri, Pir Sultan'ın bir sevgiliden ayrıldığını, bir ölüm gördüğünü de anlatıyor.

İnancında, duygusunda, ifadesinde, her şeyinde samimi olan Pir Sultan, bilhassa başından geçenleri anlatırken büsbütün şairleşir.

Hasılı o, kâh sarı tanburasına hitab eder, kâh turnalarla konuşur, kâh çiğdemle söyleşir. Bazan ölümü anar, dünyanın yokluğunu söyler, bazan Yıldızdağı'nın duma-

nından bahseder, bazan da:

Bir güzelin aşıkıyım ağalar
Anın için taşa tutar il beni
Gündüz hayalimde gece düşümde
Kumdan kuma savuruyor yel beni

diye sızlanır, işin sonunu şöyle anlatır:

Ağaçlarda yeşil yaprak
Bastığımız kara toprak
Yer altında kefen yırtmak
Başımızdan geçer bir gün

Pir Sultan'ım döşümüzde
Irak değil karşımızda
Baykuş mezar taşımızda
Dertli dertli öter bir gün

Hayatiyle hayata bağlılığını gösteren Pir Sultan, ölümden bile bahsederken yaşama aşkını duyurur. Kuzusunu kurt kapmış koyunla ağlar:

Koyun sen şurada kuz'lamadın mı
Sağını solunu gözlemedin mi
Aç kurt gelir deyü gizlemedin mi
Gel koyun meleme vazgel kuzundan

Dereye aşağı gider kurt izi
Kurt ağzında gördüm bir körpe kuzu
Seversen Mevlâyı ağlatma bizi

Gel koyun meleme vazgel kuzundan

der, öküzün değerini bilir, onu bir arkadaş, bir yardımcı kardeş gibi sever ve çiftçiye öğüt verir:

Öküzün damını alçacık yapın
Yaş koman altında kuruluk sepin
Koşumdan koşuma gözlerin öpün
İreçberler hoşça tutun öküzü

İlkbaharda ağaçlara bakar:

Çiçek açar domru domru dal verir
Kimi uzar birbirine el verir
Kimi meyva verir kimi gül verir
Kuşlar üstünde dillenir ağaçlar

der ve sarı tanburasına sarılıp çalmaya koyulur:

Öt benim sarı tanburam
Senin aslın ağaçtandır
Ağaç dersem gönüllenme
Kırmızı gül ağaçtandır

Artık biz de susalım, sözü ve sesi ona verelim, onu dinliyelim.

ABDÜLBÂKİ GÖLPINARLI

Pir Sultan Abdal, Abdülbâki Gölpınarlı, S. 14-20

Not: Bu e-kitap Şiir Parkı sitesi tarafından ticari olmayan kişisel kullanımınız için yayınlanmakta olup onu bilgisayarınıza indirebilirsiniz ancak kopyalanması, gerçek veya elektronik ortamlarda yayınlanması, dağıtılması, ya da satılması hususu Türkiye Cumhuriyeti yasaları ve uluslararası yasalarla korunmaktadır ve telif hakları temsilcisinin önceden yazılı iznini gerektirir.

www.siirparki.com